

PLURALITA V MEDICÍNĚ A STANDARD DOBRÉ PÉČE

Ivo Telec

verze 1.0 (2017)

© Ivo Telec, 2017

PŘEHLED OBSAHU

1. Společenské protiklady
2. Rozmanitost péče o zdraví
3. Druhy péče o zdraví
4. Různá povolání a obory
5. Veřejnoprávně rozdělené činnosti a povolání
6. Péče řádného odborníka
7. Oborová pravidla
8. Technická normalizace

PŘÍKLAD PLURALITY V MEDICÍNĚ: ZDRAVOTNÍ PEDIKÚRA

odstranění kuřího oka

jako zdravotní zákrok mimo zdravotní
služby podle zdravotnického práva

- ✓ smluvní závazek péče o zdraví dle o. z.
- ✓ živnostenské podnikání

„PODĚKOVÁNÍ MUŽI,
KTERÝ SKRZE SVĚŘENOU MILOST BOŽÍ
UZDRAVOVAL NEMOCNÉ“

ZDE ŽIL A V LETECH 1969 - 2005 PŮSOBIL
JAKO LIDOVÝ LÉČITEL

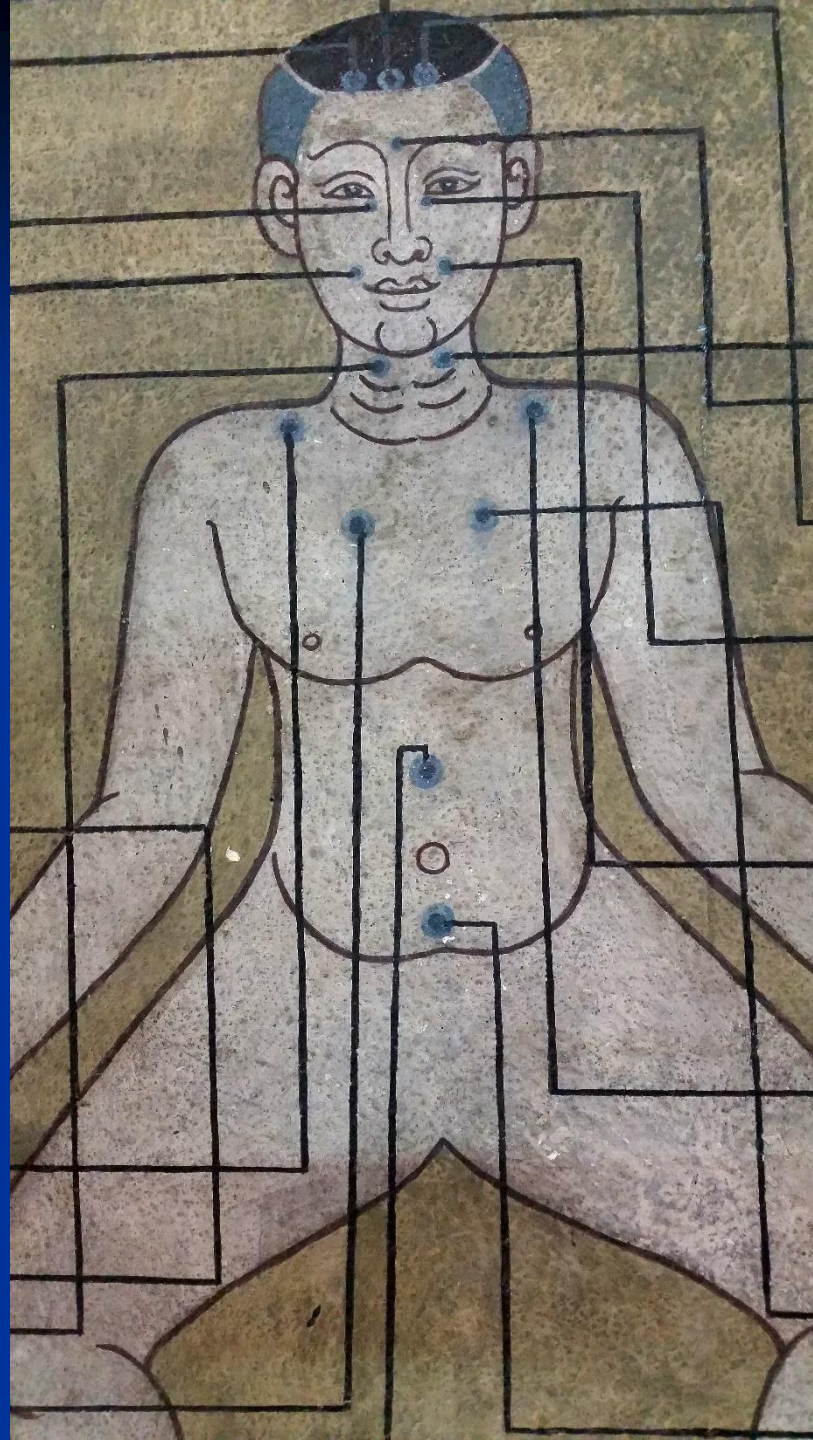
PAN

JINDŘICH PASEKA

OBEC SVRATOUCH DNE 15.7.2006

31A

CURANDERO BOLIVIANO
INDIO CARUMA
AMARRES DE AMOR MATRIMONIALES
LIMPIAS CON CUY NEGRO GALLINA NEGRA
BAÑOS DE FLORECIMIENTO LECTURA DEL TAROT
OCTAVIO MUÑOZ NAJAR 151 2do PISO OF. 1 Cel: 946987545

dialogforum pluralismus in der medizin

Das Dialogforum

Aufgabe und Zielsetzung

Mitglieder des Dialogforums

Sprecherkreis

Eckpunkte des Dialogforums

AKTUELLES

Veranstaltungen des Dialogforums

Publikationen des Dialogforums

Stellungnahmen des Dialogforums

Dialog International

Forschung zur Integrativen Medizin

Institutionen zur Integrativen Medizin / Links

Dialogforum Pluralismus in der Medizin

Aufgabe und Zielsetzung

Die Erfolge der konventionellen, naturwissenschaftlich geprägten Hochschulmedizin haben die Heilung vieler noch vor wenigen Jahrzehnten tödlichen Erkrankungen und die langfristige Verbesserung der Lebensqualität bei einem Teil der chronischen Erkrankungen möglich gemacht und zur Erhöhung der Lebenserwartung in Deutschland wie in vielen anderen Ländern beigetragen.

Parallel dazu ist die Inanspruchnahme von komplementären medizinischen Verfahren seit vielen Jahrzehnten unverändert hoch. In dem Zuspruch der Patientinnen und Patienten zu diesen Verfahren spiegeln sich Erwartungen an eine medizinische Behandlung wider, die diese von der Hochschulmedizin allein nicht befriedigt sehen.

Das Verhältnis zwischen Vertretern wissenschaftlich orientierter und komplementärer Medizin war in der Vergangenheit überwiegend geprägt von Vorurteilen und Unverständnis. Eine Annäherung war daher nur in wenigen Ansätzen zu verzeichnen.

Die vorurteilsfreie und zugleich konstruktiv-kritische Auseinandersetzung mit komplementären Therapien gehört - ebenso wie die kritische Betrachtung der Fortschritte der konventionellen Therapien - zu den Aufgaben der Ärzteschaft und kennzeichnet ein modernes, patientenorientiertes Gesundheitswesen. Um einen geordneten medizinischen Pluralismus zu fördern, ist ein strukturierter Dialog zwischen (selbst-) kritischen Vertretern aller, dem ärztlichen Selbstverständnis entsprechenden, Therapierichtungen erforderlich.

Diese Aufgabe hat sich das *Dialogforum Pluralismus in der Medizin* zu Eigen gemacht. Mit der Zielsetzung, durch einen offenen Dialog innerhalb der Ärzteschaft einen wesentlichen Beitrag zu einem konstruktiven Diskurs zwischen Vertretern der konventionellen und der komplementären Therapierichtungen zu leisten, wurde im Jahr 2000 ein Initiativkreis gegründet.

Dieser Initiativkreis verfolgt im Rahmen seiner Aufgaben folgende übergeordneten Ziele:

- Vermittlung von Wissen und Herstellung von Transparenz über konventionelle und komplementäre Therapieverfahren sowohl für die ärztliche Profession als auch für Patientinnen und Patienten
- Abgrenzung unseriöser und fragwürdiger Therapien
- Sachgerechte Beurteilung des Nutzens medizinischer Verfahren durch analoge Kriterien; dabei vorrangige Berücksichtigung von medizinischwissenschaftlichen vor wirtschaftlichen Gesichtspunkten
- Erhalt von ärztlicher Therapiefreiheit und Individualität in der Patientenbehandlung
- Stärkung der Eigenverantwortung der Patientinnen und Patienten für ihre Gesundheit im Hinblick auf die Auswahlmöglichkeiten und die Kostenerstattung von Therapieverfahren

Kontakt

Dialogforum Pluralismus in der Medizin

Geschäftsstelle

Univ.-Prof. Dr. med. Peter F. Matthiessen

Sekretariat: Frau Heike Freudewald

Arbeitsbereich Methodenpluralität in der Medizin

Private Universität Witten/Herdecke gGmbH

Gerhard-Kienle-Weg 6, Haus C

D-58313 Herdecke

Telefon Sekretariat:

0049-(0) 23 30-62 38 90

Telefon Prof. Matthiessen:

0049-(0) 23 30-62 39 35

[Kontaktformular](#)

Soziale Medien

PŘEDZNAMENÁNÍ 1

„Primacy of the human being:

The interests and welfare of the human being shall prevail over the sole interest of society or science.“

„Primauté de l'être humain

L'intérêt et le bien de l'être humain doivent prévaloir sur le seul intérêt de la société ou de la science.“

„Nadřazenost lidské bytosti:

Zájmy a blaho lidské bytosti jsou nadřazeny zájmům společnosti nebo vědy.“

čl. 2 Úmluvy o lid. právech a biomed., sděl. č. 96/01 Sb. m. s.

PŘEDZNAMENÁNÍ 2

„Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.“

„Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.“

§ 3/1 a § 81/1 o. z.

ÚSTAVNĚ ZARUČENÉ SOCIÁLNÍ PRÁVO NA OCHRANU ZDRAVÍ

- **Povinnost státu zajistit** naplnění sociálního práva ve shodě se **svobodnou volbou péče o zdraví:** čl. 1 a 31 LZPS
 - a. **přírodovědeckou a technickou biomedicínou**
např. biochemií, biofyzikou, biomedicínským inženýrstvím, psychofarmaky
 - b. **jinými způsoby a v jiných oborech při jiných vzděláních a jiných oborových pravidlech**
např. tradiční nebo přírodní medicínou, přírodním léčitelstvím, fytofarmaky

PRÁVNÍ A JINÉ PRAMENY

1. Úmluva o lidských právech a biomedicině
2. obč. zák.
3. zák. o zdravotních službách
4. živnosten. zák.

■ Nepřímo:

- ✓ různé předpisy zdravotnického práva
- ✓ technické normy (standards), ČSN
- ✓ etické kodexy
- ✓ popisy v *Národní soustavě povolání*
- ✓ požadavky v *Národní soustavě kvalifikací*

SPOLEČENSKÉ PROTIKLADY

všeobecnost epidemiologie a biostatistiky

×

jedinečnost pacienta

vč. přání a preferencí

biomedicína

×

sociomedicína

■ **Střet paradigmat**

ROZMANITOSTI

- a. biologická
- b. národní
- c. jazyková
- d. kulturní
- e. náboženská
- f. medicínská
- **Různé světonázory, filozofie života a zdraví a obrazy nemoci**
- **Globalizace (světověk)**

ROZMANITOST PÉČE O ZDRAVÍ

- a. západní konvenční biomedicína
- b. tradiční lékařství
- c. orientální lékařství
- d. přírodní medicína
- e. duchovní léčba
- f. samoléčba, vč. vlastní medikace
- ☞ různá míra zahrnutí ve **zdravotní soustavě**
např. CH, D, LI, CZ, PT, SK
- ☞ různá míra hrazení z veřejného **zdravotního pojištění** či soukromého připojištění
např. CH, D

LÉKOVÉ PRÁVO

- a. umělá chemofarmaka, *viz farmapatenty*
- b. rostlinné přípravky
 - ✓ tradiční rostlinné přípravky
 - ✓ jiné
- c. homeopatické přípravky
 - ✓ spagyrika po homeopaticku
 - ✓ antroposofika po homeopaticku

1. **léčivé přípravky** podle lékového práva
2. **zvláštní potraviny pro lékařské účely**
podle potravinového práva
3. **doplňky stravy** podle potravinového práva
např. aktivní uhlí
4. **potraviny nového typu**
5. **kosmetické výrobky** podle kosmetického práva
např. lékařská vazelína
6. **jiné výrobky se zdravotními účinky** (zvlášt'
nekategorizované), *např. medicínální vína, piva
nebo houby*

VNITŘNÍ PLURALITA MEDICÍNY

- **Různá povaha oborů zdravotní péče a oborů zdravotních služeb i v CZ**
 - biomedicínské inženýrství
 - klinická psychologie
 - psychosomatika
 - tradiční čínská medicína
- **Různé teorie osobnosti, psychoterapeutické směry, teorie drah**

- *opinion-based medicine*
- *real-world medicine*
- *patient-based medicine*
- *evidence-based medicine*
- *science based medicine*

DŮKAZY ÚČINNOSTI A BEZPEČNOSTI

■ Vědecké:

- a. lékařsky aplikované přírodovědecké
- b. vědecké humanitní, společenskovední, duchovnědné
- i. **teoretické**, *např. vědecké teorie s vědeckou správností dle teoretických vědeckých důkazů, i více protichůdných teorií vedle sebe*
- ii. **empirické**, *např. pokus či pozorování*

■ Jiné

ZKUŠENOST

- **Klinická zkušenost** i pod odborným dohledem, vč. zobecnělé a generačně předávané
 - ☞ odborná praxe i pod odborných dohledem
- **Osobní zkušenost** nemocného, *např. prožití uzdravení, změna přesvědčení aj.*

PŘÍČINNOST

přímočará přírodovědecká příčinnost ve smyslu
silné objektivity

×

příčinnost v právním smyslu
dle posouzení míry pravděpodobnosti
vč. vážení více pravděpodobností
po **volném** zhodnocení důkazů
přímých a nepřímých

ZDRAVOTNÍ VÝZKUM

■ Druhy a metody:

- a. **kvalitativní** s obecně uznávanými metodami
*srv. kvalitativní znaky jako hypnabilita
nebo sugestibilita pacienta či senzibilita léčitele*
- b. **kvantitativní** s obecně uznávanými metodami

Metaanalýzy zdravotních údajů
např. z randomizovaných dvojitě zaslepených
pokusů

×

kazuistika, klinická zkušenost,
health technology assessment

-

vázané formalizované a hierarchicky strukturované
konvenčně přírodovědecké dokazování

×

volné hodnocení důkazů v procesním právu

DRUHY PÉČE O ZDRAVÍ

■ Rozlišovací hlediska péče o zdraví:

1. **způsob**, viz pravidla vědy a obecně uznávaný medicínský postup nebo postupy hermetického lékařství či pastorální medicíny
2. **obor**, např. fyzioterapie nebo chiropraxe či klinická pastorační praxe
3. **vzdělávání**, viz zdravotnická vzdělávání nebo jiná, např. odborná zkouška u dalšího vzdělávání mimoškolského

- a. zdravotní péče podle zdravotnického práva**
- b. zdravotní péče podle jiného práva**
např. živnostenského, svobody náboženské, kupř. přírodní léčitelství, zdravotní kosmetika, pastorální medicína, tradiční nebo cizokrajná medicína, vyjma tradiční čínské medicíny

- **Různá zdravotnická povolání a obory péče**

- léčebný pedagog (SK)

- podolog (D, CH)

- terapeut nebo specialista TČM (CZ)

- chiropraktik, osteopat, přírodní léčitel (LI)

- **Různé lékařské odbornosti a obory péče**

- akupunkturista (SK)

- lékař pro přírodní postupy (D)

- **Různá jiná povolání**

- léčitel či přírodní léčitel (D, CH, DK, N, IS, RUS)

- chiropraktik (GB)

- osteopat (GB)

VEŘEJNOPRÁVNĚ ROZDĚLENÉ ČINNOSTI A POVOLÁNÍ

■ Živnosti:

1. psychologické poradenství a diagnostika
2. výživové poradenství
3. služby doly
4. masérské, rekondiční a regenerační služby

■ Zdravotnictví:

1. klinický psycholog a psycholog ve zdravotnictví
2. nutriční terapeut
3. porodní asistentka
4. masér ve zdravotnictví a nevidomý a slabozraký masér ve zdravotnictví

VEŘEJNOPRÁVNÍ KATEGORIZACE

- **Národní soustava povolání pro účely trhu práce:**
 1. proutkař
 2. aromaterapeut

- **Národní soustava povolání pro účely kvalifikace mimo školy (odborná zkouška):**
 1. detekce anomálií zemské kůry
 2. pěstitel léčivých a aromatických rostlin

- **Různé statistické kategorizace**

TECHNICKÁ NORMALIZACE

- ČSN EN 6224 Zdravotní péče poskytovaná chiropraktiky. Červenec 2014
- ČSN EN 16686 Poskytování osteopatické zdravotní péče. Leden 2016
- ČSN EN 16872 (763107) Služby lékařů s doplňující kvalifikací v homeopatii (MDQH) - Požadavky na zdravotní péči poskytovanou lékaři s doplňující kvalifikací v homeopatii. Duben 2017
- ISO: tradiční čínská medicína nebo informace o ní

SOUKROMOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST KOHO A ZA CO?

- **Péče řádného odborníka** (odbornická odpovědnost)
odpovědné (náležité) chování

*srv. péči řádného hospodáře, péči řádného rodiče
(rodičovskou odpovědnost),*

odpovědný zástupce, odborný zástupce, garant

= *responsibility* (přítomnost a budoucnost)

✗ *liability, haftung* (minulý skutek)

„*povinné ručení*“ ✗ rukojemství („*ručení*“)

- **Odpovědnost za odborně správný postup ve snaze o dosažení výsledku** (za vynaloženou činnost ke zlepšení či zachování zdraví), o. z.

- smluvní závazek péče o zdraví
- smluvní závazek příkazu

×

- **Odpovědnost za výsledek, např. za uzdravení**
- smluvní závazek díla
(dílo, činnost, i s nehmotným výsledkem)

PÉČE ŘÁDNÉHO ODBORNÍKA

■ **Schopnost**, daná najevo přihlášením se, jednat se:

a. **znalostí**

b. **pečlivostí**

spojenými s povoláním nebo stavem

☞ **vzbuzení důvodného očekávání odborné péče**

■ **Zvlášť při péči o zdraví:**

c. **i dle pravidel svého oboru (*lege artis*)**

např. dle pravidel zdravotních služeb ⇒

nebo dle pravidel bylinářství či chiropraxe

OBOROVÁ PRAVIDLA

- **Oborová pravidla ve zdravotních službách:**
(náležitá odborná úroveň zdravotní služby),
(*lege artis medicinae*):

- a. **pravidla vědy** ✕ pravidla náboženství, umění
- b. **obecně uznávané medicínské postupy**
 ✕ odchylka
- c. respektování **individuality** pacienta
- d. konkrétní podmínky
- e. objektivní možnosti

Zdravotnické právo a bioetika

AKTUALITY

AKTUALITY ZE ZAHRANIČÍ

PUBLIKACE A ČLÁNKY

JUDIKATURA

PRÁVNÍ PŘEDPISY

KONTAKT

FACEBOOK

Certifikace přírodních léčitelů

By Ivo Telec | 12.6.2017

0 Comment

1. Úvod

S nadsázkou říkáme, komu se v ruce pohne virgule, když kolem přejede tramvaj, může se prohlásit za léčitele a působit na cizí duševní nebo tělesné zdraví. Takový je český právní stav, dlouhodobě chtěný a zavedený zejména Ministerstvem zdravotnictví. V množství podnikatelů, kteří se u nás zabývají přírodním léčitelstvím, nalezneme lidi s odlišnými **schopnostmi, dovednostmi a znalostmi**. Nemluvě o různých **oborech**. Dosavadní právní pokusy za posledních **27** let vnést do těchto činností jistý řád ve veřejném zájmu, vždy ztroskotaly. Vesměs ale z příčin rázu všeobecně politického. A těchto snah bylo mnoho.

Prvním popřevratovým ministerským pokusem bylo ustanovení *komise pro alternativní medicínu* při českém Ministerstvu zdravotnictví (ministr *Bojar*). Dobová představa směřovala k uzákonění povolování léčitelských činností okresními úřady mimo živnostenské podnikání a mimo zdravotní péči. Po změně politického vedení ministerstva, ale byla komise zrušena. Ministerské úvahy z poslední doby se zase snaží jít cestou trestání, což je **právně principiálně vadné**. Nejprve bychom museli nastavit **veřejnoprávní status povolání**, říci, kdo je kdo, a čím se věčně zabývá, a teprve až následně uvážit možnost postihu za specifické správní delikty. Obecné delikt ní právo, soukromé i veřejné, ale platí beztak. Pokud se jedná o odpovědnost trestní, třeba poukázat na legální **zásadu subsidiarity trestní represe** (§ 12 odst. 2 tr. z.): „*Trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.*“. Musíme proto vždy právně zkoumat, zda uplatnění odpovědnosti podle správního práva, včetně správního trestání, nebo podle soukromého práva by bylo v konkrétním případě postačující. A to vše i za stavu, kdy není známo, že by živnostenské úřady nebo Česká obchodní inspekce vůbec kdy prováděly kontrolní činnost týkající se přírodního léčitelství na hospodářském trhu služeb. Zdravotní politiku právního státu, založeného na **názorově pluralitní občanské společnosti**, nelze stavět na trestní reprezi.

Hledat

Hledat

pravo-medicina.sk

Biomedicínsky výskum pojem, podmienky jeho realizovania a ochrana jeho účastníkov 17.6.2009

SPOJENE KRÁLOVSTVO: Lekári vyzyvajú k revízií pravidiel pri darovaní orgánov od darcu-dietata 27.4.2014

EU: Európsky parlament schválil nariadenie upravujúce podmienky vykonávania klinických štúdií liekov 27.4.2014

Výsledky výberového konania na stanici ZZS 27.8.2009

Ochrana medicínskeho postupu ako výsledku výskumnej práce 26.8.2009

zdravi.euro.cz

eRecept: Žiadosti podané do 24. listopadu stihne ústav vyřídit 8.11.2017

Lékaři proberou deprese i zanedbanou péči o HIV+ pacienty 8.11.2017

Obálky do tendru na nemocnici Náchod se budou

VÍRA
JE LÉČBU
NOVÁ
NADĚJE

LITERATURA

*Telec, I.: Odborný blog Zdravotnické právo
a bioetika, varia.*

<https://zdravotnickepravo.info/>

Foto autor:

Svratouch, Česko, 2017

Arequipa, Peru, 2015

Teplice nad Bečvou, Česko, 2016

